

Sygn. akt VI ACa 143/17

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 20 czerwca 2018 r.

Sąd Apelacyjny w Warszawie VI Wydział Cywilny w składzie:

Przewodniczący – Sędzia SA – Tomasz Pałdyna

Sędzia SA – Agata Wolkenberg

Sędzia SA – Małgorzata Kuracka (spr.)

Protokolant – sekr. sądowy Martyna Arcon

po rozpoznaniu w dniu 20 czerwca 2018 r. w Warszawie

na rozprawie sprawy z powództwa D. D.

przeciwko (...) Bank S.A. w W.

o pozbawienie tytułu wykonawczego wykonalności

na skutek apelacji pozwanej

od wyroku Sądu Okręgowego w Warszawie

z dnia 18 listopada 2016 r., sygn. akt III C 643/16

I. oddala apelację;

II. zasądza od (...) Bank S.A. w W. na rzecz D. D. 2 700 zł (dwa tysiące siedemset złotych) tytułem zwrotu kosztów postępowania apelacyjnego.

VI ACa 143/17

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 18 listopada 2016r, wydanym w sprawie z powództwa D. D. przeciwko (...) Bank S. A. z siedzibą w W. Sąd Okręgowy w Warszawie pozbawił w całości wykonalności tytuł wykonawczy w postaci bankowego tytułu egzekucyjnego Nr (...) wystawionego przez (...) Bank SA w W. w dniu 31 grudnia 2014r. zaopatrzonego w klauzulę wykonalności postanowieniem Referendarza Sądowego w Sądzie Rejonowym dla Warszawy Woli w Warszawie (...) Wydział (...) z dnia 23 stycznia 2016r. (sygn. akt I Co 135/15) oraz zasądził od pozwanego (...) Bank SA w W. na rzecz D. D. kwotę 15400 zł tytułem zwrotu kosztów postępowania. /wyrok - k234, postanowienie w przedmiocie zmiany pkt. 2 wyroku k-244/.

Rozstrzygnięcie Sądu zapadło na podstawie następujących ustaleń i rozważań.

W dniu 31 grudnia 2014 r. (...) Bank S.A. w W. wystawił przeciwko powodowi D. D. bankowy tytuł egzekucyjny Nr (...) na kwotę 811.928,69 zł. Postanowieniem z dnia 23 stycznia 2015r. Sąd Rejonowy dla Warszawy-Woli w Warszawie w sprawie o sygn. akt I Co 135/15 nadał klauzulę wykonalności w/w bankowemu tytułowi egzekucyjnemu do kwoty nie przekraczającej 812.000,00 zł .

W oparciu o powyższy tytuł wykonawczy Komornik Sądowy przy Sądzie Rejonowym w P. T. R. wszczął egzekucję z nieruchomości położonej w L., S., dla której Sąd Rejonowy w Piasecznie (...)Wydział (...) prowadzi księgę wieczystą o numerze KW (...). Z uwagi na brak doręczenia dłużnikowi pism w sprawie TR Km 1229/15, Komornik Sądowy pismem z dnia 23 października 2015 r. doręczył na adres pełnomocnika dłużnika niepodjętą korespondencję, tj. zawiadomienie o wszczęciu egzekucji z dnia 13.04.2015 r. z załącznikiem w postaci kserokopii tytułu wykonawczego, zawiadomienie o wszczęciu egzekucji z nieruchomości z dnia 13.04.2015 r., wezwanie do zapłaty należności w egzekucji z nieruchomości z dnia 13.04.2015 r., odpis wniosku o wpis wzmianki w Księdze Wieczystej z dnia 13.04.2015 r., odpis zawiadomienia o zajęciu rachunku bankowego z dnia 14.04.2015 r., odpis zlecenia biegłemu dokonania czynności niezbędnych dla sporządzenia opisu i oszacowania nieruchomości z dnia 26.08.2015r. i zawiadomienie dłużnika o terminie opisu i oszacowania z dnia 17.09.2015 r.

Wierzytelność objęta tytułem wykonawczym została przeniesiona dnia 30 grudnia 2015 r. na rzecz (...) z siedzibą w W. wskutek zawarcia umowy przelewu wierzytelności nr (...). W związku ze cesją praw wynikających z umowy kredytowej Nr (...) i zbliżającym się terminem licytacji nieruchomości D. D. wystąpił do pozwanego o niezwłoczne wystąpienie z wnioskiem o umorzenie postępowania egzekucyjnego.

Postanowieniem z dnia 20 maja 2016r. Komornik Sądowy przy Sądzie Rejonowym w P. umorzył postępowanie egzekucyjne prowadzone przeciwko powodowi z wniosku z wniosku (...) Bank SA z siedzibą w W. w oparciu o bankowy tytuł egzekucyjny (...), zaopatrzoney w klauzule wykonalności postanowieniem Sądu Rejonowego dla Warszawy Woli.

Wobec zawarcia w dniu 30 grudnia 2015 r. umowy sprzedaży wierzytelności w treści księgi wieczystej nr (...), w dziale IV w podrubryce 4.4.4 zmieniono wpis dotyczący wierzyciela hipotecznego z (...) Bank S.A. – Oddział (...) z siedzibą w W., REGON: (...)” na (...) z siedzibą w W., REGON: (...). Pismem z dnia 26 kwietnia 2016 r. Komornik Sądowy powiadomił pełnomocnika dłużnika o licytacji przedmiotowej nieruchomości.

Sąd ustalił ponadto, iż różnica w kapitale wierzytelności, określonym w (...), a kwotą przelaną na rzecz nabywcy wierzytelności została spłacona w całości.

W rozważaniach prawnych Sąd Okręgowy wskazał, iż materialnoprawną podstawę żądania powódki pozbawienia wykonalności tytułu wykonawczego, obejmującego wykonalność bankowego tytułu egzekucyjnego, stanowi art. 840 § 1 pkt 2) k.p.c., z którego treści wynika, że dłużnik może w drodze powództwa żądać pozbawienia tytułu wykonawczego wykonalności, jeżeli po powstaniu tytułu egzekucyjnego nastąpiło zdarzenie, wskutek którego zobowiązanie wygasło albo nie może być egzekwowane. Gdy tytułem tym jest orzeczenie sądowe, dłużnik może powództwo oprzeć także na zdarzeniach, które nastąpiły po zamknięciu rozprawy, a także na zarzucie spełnienia świadczenia, jeżeli zarzut ten nie był przedmiotem rozpoznania w sprawie. Chodzi zatem tylko o te zdarzenia, które nastąpiły po wydaniu tytułu egzekucyjnego bądź po zamknięciu rozprawy w przypadku orzeczenia sądowego i spowodowały, że przymusowe egzekwowanie obowiązku dłużnika utraciło sens i nie ma już podstaw do dalszego chronienia interesów wierzyciela. (tak: Kodeks postępowania cywilnego. Komentarz pod redakcją Henryka Pietrzykowskiego Część trzecia. Postępowanie egzekucyjne, tom 4, wydanie 2, LexisNexis Wydanie 2, str. 195). Powództwo z art. 840 k.p.c., jako środek merytorycznej obrony dłużnika, pozwala na zakwestionowanie wykonalności tytułu wykonawczego w drodze badania zasadności i wymagalności obowiązku objętego tym tytułem i w konsekwencji musi być oparte na przyczynach materialnoprawnych - podstawach wymienionych wyżej pkt 1-3 omawianego przepisu (por. uchwała Sądu Najwyższego z dnia 17 kwietnia 1985 r., III CZP 14/85, OSNC 1985, nr 12, poz. 192; wyrok Sądu Najwyższego z dnia 21 lipca 1972 r., II CR 193/72, OSNC 1973, nr 4, poz. 68; postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 24 sierpnia 1973 r., II PZ 34/73, LEX nr 7295).

Kwestią mającą kluczowe znaczenie dla rozstrzygnięcia niniejszej sprawy jest zatem ustalenie, czy spełnione zostały przesłanki skutkujące pozbawieniem wykonalności tytułu wykonawczego określone w art. 840 § 1 pkt 2) k.p.c. Bezspornym jest, że dnia 30 grudnia 2015 r. pozwany zbył wierzytelność przysługującą mu względem powoda na podstawie tytułu wykonawczego na rzecz (...) z siedzibą w W..

Przelew oraz przejęcie długu są zdarzeniami prawnymi, na podstawie których dłużnik egzekwowany może na mocy art. 840 § 1 pkt 2 k.p.c. wytoczyć powództwo o pozbawienie tytułu wykonawczego wykonalności.

W oparciu przede wszystkim o powyższe, zdaniem Sądu, należało uznać, iż w niniejszej sprawie zostały spełnione przesłanki pozbawienia tytułu wykonawczego wykonalności. Nie ulega przy tym wątpliwości, że zbycie wierzytelności objętej tytułem wykonawczym jest równoznaczne z wygaśnięciem zobowiązania w rozumieniu art. 840 § 1 pkt 2 k.p.c., przy czym chodzi tu o wygaśnięcie zobowiązania między wierzycielem, który uzyskał na swoją rzecz tytuł wykonawczy, a dłużnikiem (por. Jankowski J. [w:] Piasecki K. (red.), Kodeks postępowania cywilnego, Komentarz, Tom II, C.H. Beck, Wyd. 4, Warszawa 2006, str. 811). Wygaśnięcie zobowiązania ze wskazanej przyczyny nie odnosi więc żadnego skutku wobec nabywcy wierzytelności. Zatem przelew oraz przejęcie długu są zdarzeniami prawnymi, na podstawie których dłużnik egzekwowany może na mocy omawianego przepisu wytoczyć powództwo o pozbawienie tytułu wykonawczego wykonalności (P. H. [w:] E. T. (red.), Kodeks postępowania cywilnego, Komentarz, Tom IV, LexiNexis, wyd.4, W. 2012, s. 281).

Mając na uwadze, iż D. D. spełnił świadczenie względem pozwanego w pozostałej części tj. różnicy między uznanym powództwem, a kwotą stanowiącą wartość przedmioty sporu- Sąd uznał, że zobowiązanie pozwanego w stosunku do (...) Bank SA w W. wygasło w całości, a co za tym idzie powództwo zasługiwało na uwzględnienie w całości.

O kosztach postępowania Sąd orzekł na podstawie art. 98 k.p.c., zgodnie z zasadą odpowiedzialności finansowej za wynik sporu. Z uwagi na złożone przez pełnomocnika powoda w dniu 25 listopada 2016 r. zażalenie na postanowienie w przedmiocie kosztów postępowania, zawarte w wyroku, a w konsekwencji jego uchylenie w dniu 7 grudnia 2016 r., przez Sąd I instancji, dnia 7 grudnia 2016 r. Sąd ten o kosztach procesu orzekł na nowo.

Apelację od powyższego wyroku złożył pozwany, który zaskarżył orzeczenie w części dotyczącej kwoty 27 185,88zł, która zdaniem skarżącego, została wyegzekwowana, oraz w zakresie kosztów postępowania. Zarzucił naruszenie art. 840§1pkt.2k.p.c. oraz art. 101k.p.c. Wnosił o zmianę wyroku i oddalenie powództwa w zakresie kwoty 27 185,88zł oraz o zasądzenie od powoda na swoją rzecz kosztów postępowania za obie instancje. Ewentualnie wnosił o zmianę wyroku w pkt. 2 poprzez nieobciążanie pozwanego kosztami postępowania.

Sąd Apelacyjny zważył co następuje.

Apelacja okazała się bezzasadna . Sąd Apelacyjny podziela ustalenia faktyczne Sądu I instancji, które nie były kwestionowane, uznając je za własne; na pełną aprobatę zasługiwała również ocena prawna dochodzonych roszczeń, dokonana w płaszczyźnie art. 840§1pkt.2 k.p.c., co oznacza, iż zarzut naruszenia tego ostatniego przepisu należało uznać za chybiony.

W pierwszej kolejności należy wskazać, iż co do zasady strona pozwana ma rację, iż powództwo przeciwegzekucyjne o pozbawienie tytułu wykonawczego wykonalności jest niedopuszczalne, w sytuacji gdy świadczenie, na które opiewał tytuł, zostanie wyegzekwowane. Wówczas gaśnie wykonalność takiego tytułu. Sytuacja w niniejszej sprawie jest jednak odmienna, czego pozwany zdaje się nie zauważać, gdy wierzyciel zostanie zaspokojony w drodze dobrowolnego spełnienia świadczenia. W takim przypadku nie gaśnie wykonalność tytułu, istnieje bowiem potencjalna możliwość jego wykonania. Z taką sytuacją mamy do czynienia w niniejszej sprawie w zakresie kwoty objętej apelacją. /W pozostałej części sprawa nie była sporna, zaś wyrok Sądu I instancji się uprawomocnił/. Przedmiotowa należność w rozważanym zakresie, tj. co do kwoty 27 185,88zł, została bowiem spełniona dobrowolnie / co nie było sporne/, nie zaś w drodze egzekucji. Natomiast spełnienie świadczenia jest klasycznym przypadkiem zdarzenia, na skutek którego zobowiązanie wygasło, w rozumieniu art. 840§1pkt.2 k.p.c.. Pogląd ten nie budzi wątpliwości w orzecznictwie / por. wyrok SN z dnia 4.11.2005r., V CK 296/05, gdzie SN wskazał, iż dobrowolne spełnienie świadczenia po uzyskaniu przez wierzyciela tytułu wykonawczego nie wyklucza wytoczenia przez dłużnika powództwa o pozbawienie tytułu wykonawczego wykonalności(840k.p.c.)/.Powyższe implikowało wniosek o bezzasadności zarzutu merytorycznego, tj. dotyczącego naruszenia prawa materialnego, zawartego w apelacji.

Nietrafny okazał się również zarzut naruszenia art. 101k.p.c. Jak wynika bowiem z korespondencji prowadzonej między stronami, znajdującej się w aktach, pozwany nie wykazał dobrej woli przed wniesieniem powództwa, nie zaproponował w odpowiedzi na starania strony powodowej polubownego rozwiązania sprawy. W tej sytuacji powód, aby zapobiec egzekucji z nieruchomości, był zmuszony wytoczyć niniejszy proces. Nie doszło zatem, mimo uznania powództwa co do zasady, do spełnienia kumulatywnego przesłanek, o których mowa w art. 101k.p.c. , ponadto pozwany mimo przyznania spełnienia świadczenia w rozważanym obecnie zakresie, wyprowadzał z tego faktu nietrafne wnioski prawne, wnosząc o oddalenie powództwa. W konsekwencji apelacja jako bezzasadna podlegała oddaleniu. Postanowienie o kosztach postępowania apelacyjnego uzasadnia treść art. 108§1k.p.c w zw. art. 98§1i3 k.p.c.